

Kodeks postępowania karnego. Komentarz

Wydanie 7.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Przedmowa

Przekazujemy Czytelnikom siódme wydanie komentarza do Kodeksu postępowania karnego uwzględniającego zmiany wprowadzone w latach 2023–2025. Wymienione zmiany nie zmieniły autorytarnego modelu procesu karnego wprowadzonego ustawą z 11.03.2016 r., w którym głównym aktorem ma być prokurator, a nie sąd [zob. *J. Skorupka, D. Czerwińska* (red.), *Autorytarny proces karny. Rzetelność procesu karnego w państwie niepraworządnym*, Wrocław 2024, w tym *H. Kuczyńska*, *Autorytarny proces karny – cechy konstytutywne i próba definicji*, s. 11–49]. W latach 2016–2022 wprowadzono wszak do Kodeksu postępowania karnego wiele przepisów o charakterze antygarancyjnym dla pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego i oskarżonego, a także obniżono standard prawa do obrony poniżej poziomu obowiązującego przed 1.7.2015 r. Wprowadzono także przepisy budzące oczywiste wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP (art. 168a, 168b, 237a), aprobując w ten sposób zdobywanie przez organy państwa dowodów w sposób sprzeczny z ustawą (nielegalny), wprowadzanie takich dowodów do procesu karnego i uczynienie ich podstawą rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego.

Wbrew deklaracjom władzy, przepisy postępowania karnego nie zostały dotąd dostosowane do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady: 1) 2012/13/UE z 22.5.2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (dyrektywa o prawie do informacji); 2) 2013/48/UE z 22.10.2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (dyrektywa o prawie do adwokata); 3) 2016/1919/UE z 26.10.2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania (dyrektywa o prawie do obrońcy z urzędu) oraz 4) 2016/343/UE z 9.4.2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (dyrektywa niewinnościowa). Brak materialnej implementacji wymienionych dyrektyw powoduje, że ustawowa regulacja procesu karnego nie dochowuje standardu określonego w prawie Unii Europejskiej.

Pomimo wprowadzonych zmian przepisy postępowania karnego muszą być interpretowane w sposób respektujący zasady wykładni prawa, a także wartości konstytucyjne oraz konstytucyjny i konwencyjny standard rzetelnego procesu sądowego. Dlatego wymagają prokonstytucyjnej wykładni uwzględniającej zasady i wartości demokratycznego państwa prawnego.

Od mądrości sędziów orzekających w sprawach karnych zależeć będzie stosowanie przepisów postępowania w sposób zgodny z zasadami konstytucyjnymi i standardem rzetelnego procesu sądowego. Niniejszy Komentarz ma im w tym pomóc i ułatwić prawidłowe stosowanie tych przepisów.

Komentarz ma stanowić przyjazne i przydatne narzędzie wykorzystywane w codziennej pracy przedstawicieli podstawowych zawodów prawniczych. Przy każdym dziale Komentarza zamieszczony jest wykaz literatury, obejmujący pozycje cytowane oraz inne, mające podstawowe znaczenie dla objaśnianych przepisów procesowych. Ma to ułatwić zweryfikowanie poglądów wyrażonych w komentarzu i wyrobienie sobie własnego zdania, a także pogłębienie wiedzy i wzbogacenie argumentacji za przyjęciem lub odrzuceniem określonego stanowiska prawnego. W razie potrzeby, należy też sięgnąć do elektronicznej wersji komentarza, gdzie przepisy proceduralne objaśnione zostały w szerszym kontekście dogmatycznym oraz przy możliwe szerokim uwzględnieniu stanowiska Trybunału Konstytucyjnego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz orzecznictwa sądów polskich.

Komentarz został przygotowany przez zespół wybitnych znawców przedmiotu, zajmujących się nie tylko dogmatyką prawa karnego procesowego, ale także stosujących wymienione prze-

Przedmowa

pisy w praktyce wymiaru sprawiedliwości. Autorami Komentarza są pracownicy największych polskich ośrodków naukowych, o ugruntowanej pozycji w nauce prawa oraz sędziowie (Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych), prokurator w stanie spoczynku oraz adwokaci i radcowie prawni. Stanowi to gwarancję najwyższego poziomu merytorycznego dzieła oraz dużej przydatności praktycznej też w nim wyrażonych.

Prof. dr hab. *Jerzy Skorupka*

Wrocław, październik 2025 r.

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl